TEM
15. 06. 2009
49/815/2009

Eero Pisilä
Viisarintanhua 52
86170 Yppäri
p. 040-5046433

Työ- ja elinkeinoministeriö

PI 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Asia: lausunto Fennovoima Oy:n hakemukseen rakentaa ydinvoimala Pyhäjoelle
d.nro 49/815/2009

1. Hankkeen taustavoimien tavoitteet

Fennovoima OY:ssä tosiasiallista aloite-ja päätösvaltaa käyttää saksalaisomistaja EON. Hajanainen suomalaisomistus on saanut Troijan hevosen roolin hankkeessa. Perusmotiivi näyttäisi olevan tuotantoeettisiä riskejä sisältävän ydinvoimateollisuuden sijoittaminen Saksan ulkopuolelle.

Yhtiön toimet maan hankkimiseksi kaikilta kolmelta paikkakunnalta viittaavat pitkän tähtäimen suunnitelmaan kolmesta laitoksesta. Korkeat tarjoukset tonttimaasta ja hankkeen taloudelliset vaikutukset kunta- ja elinkeinoelämään ovat useimmille päätöstilanteessa ”ylinormaali ärsyke”.

2. Vaikutukset lähialueen ihmisten elämään

Hanke on jo tähän mennessä vaikuttanut Parhalahden kylän, Pyhäjoen kunnan ja myös naapurikaupunkien ja kuntien ihmisyhteisöihin. Vastakkainasettelua jyrkentää se, että vastustajien mielipidettä esim. kansanäänestyksestä ei ole kuunneltu. Syntymässä on klassisen esimerkin kaltainen yhteisön jakautuminen, patoutunut viha ja katkeruus toisella puolella - valta ja häiriköksi leimaaminen toisella puolella.

Nykyisin pienissäkin onnettomuuksissa pyritään järjestämään kriisiapua. Yhteisön tilanne on käymieni keskustelujen mukaan niin patoutunut, että osa pakenee alkoholin käyttöön ja osa kiehuu vihaa. Nurkkaan ajetuilla vaihtoehdot ovat vähissä, ProHanhikivi – liike on ollut tärkeä kanava monien tunteille.

Meneillään oleva tapahtumaketju on niin merkittävä, että siitä olisi perusteltua tehdä sosiologinen tutkimus.

Toinen, kiireellinen toimenpide olisi yhteisöllinen kriisiavun järjestäminen.

3. Vaikutukset muuhun elinkeinoelämään

Pohjois-Pohjanmaan rannikkoseutu on maailman mittakaavassa ainutlaatuinen maataloustuotantoalue. Alueella toimii useita perunantuotantoon erikoistuneita yhtiöitä, esim, siemenperunayritys Pohjoisen Kantaperuna Oy ja perunatuotteita jalostava Profood Oy. Perunaliiketoiminnalla on vahva kansainvälinen kasvunäky ja vaikka ydinonnettomuusriskiä ei otettaisi huomioon, imagohaitta on kiistaton.

Lähitulevaisuudessa ruoka ja makea vesi ovat minimitekijöitä. Mm. Perunan vientivalmiustutkimus (MTT 1993, Tiilikkala ym.) nostaa esille alueen potentiaalisen merkityksen kasvitaudeista puhtaana ja jokien ansiosta viljelyvarmana erikoistuotantoalueena.

Profood Oy:lle olemme valmistelemassa siirtymistä uusiutuvan, kotimaisen energian käyttöön. Noin 40.000 megawattitunnin vuosikulutus voitaisiin kattaa kiinteän biomassan poltolla ja hyödyntää myös tehtaan tuottama energiapitoinen jäte.

Hajautettu energiantuotanto näyttäisi tarjoavan mittavia kehitysmahdollisuuksia kansallisella tasolla. Ydinvoimalainvestointi on keskitetty ratkaisu, mikä on siirtämässä huomiota pois hajautetusta mallista. Selluteollisuuden väheneminen mahdollistaa puun energiakäytön lisäämisen.

Haluan myös kiinnittää huomiota Pyhäsalmen hiukkaslaboratoriohankkeen ristiriitaan Pyhäjoen ydinvoimalahankkeen kanssa.

Edelläesitettyjen syiden perusteella esitän, että Fennovoimalle ei myönnetä ydinvoimalan rakennuslupaa. Mikäli voimala tarvitaan, se olisi sijoitettava nykyisten yksiköiden välittömään läheisyyteen ja toteuttajana olisi Fortum tai TeVo.

Eero Pisilä

Hall. pj.
Pohjoisen Kantaperuna Oy
Perunakauppa Luonnosta Oy
HZPC Kantaperuna AB
HZPC Sadokas /ZAO Sadokas

Hall.jäsen
Profood Oy